ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, професора кафедри акушерства та гінекології №1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця Лакатоша Володимира Павловича на дисертаційну роботу Онищик Людмили Миколаївни «Оптимізація тактики ведення вагітності у ВІЛ-інфікованих жінок з затримкою розвитку плода», поданої в разову спеціалізовану раду ДФ 26.613.016 при Національному університеті охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика МОЗ України на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: доктор медичних наук, професор, професор кафедри акушерства, гінекології та репродуктології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика МОЗ України Савченко Сергій Євгенійович.

Актуальність теми дисертації.

Вагітність, яка настала у ВІЛ-інфікованої жінки, відноситься до вагітності високого ступеня ризику, оскільки є загрозливою з виникненню різноманітних акушерських ускладнень вагітності, в тому числі затримки розвитку плода. При інфекційній патології, в тому числі при ВІЛ - інфекції, виникають порушення функцій плаценти, які призводять до розвитку плацентарної дисфункції та відповідно акушерських та перинатальних ускладнень. Частота плацентарної дисфункції, за даними різних авторів, коливається від 20 до 50%. В Україні частота даного ускладнення вагітності становить від 3% до 24% серед доношених і від 18% до 46% серед недоношених новонароджених. У теперішній час спостерігається зростання частоти ЗРП, що пов'язано зі збільшенням ролі екстрагенітальної патології в розвитку плацентарної дисфункції та вдосконаленням антенатальної

діагностики даної патології. Однак, висока частота затримки розвитку плода свідчить про те, що існуючі способи ранньої діагностики та профілактики не є досконалими. Тому, пошук додаткових факторів ризику виникнення зазначеної патології, нових ланок патогенезу, методів ранньої діагностики та профілактики є актуальним в сучасному акушерстві.

Все вищенаведене зумовлює актуальність вибраної теми дисертаційної роботи Онищик Людмили Миколаївни щодо виявлення найбільш діагностично вагомих факторів ризику виникнення плацентарної дисфункції, формуванню затримки розвитку плода у ВІЛ-інфікованих вагітних та розробки методу профілактики зазначеної патології.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Наукова робота є фрагментом НДР кафедри акушерства, гінекології та репродуктології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика «Оптимізація ведення вагітності, пологів та догляду за новонародженими при ВІЛ-асоційованих інфекціях у жінки з метою покращення перинатальних наслідків шляхом розробки та впровадження новітніх технологій діагностики, прогнозування та лікування» номер державної реєстрації НДР 0115U002155 (термін виконання 2015-2017рр.) та НДР кафедри акушерства, гінекології та репродуктології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика «Зниження частоти великих акушерських синдромів при вагітності високого ризику з позицій єдиного генезу шляхом впровадження патогенетично спрямованого комплексу профілактики та лікування», тема 43/2п № державної реєстрації 0118U001138 (термін виконання 2018-2020рр.).

Наукова новизна.

За матеріалами проведеного дослідження уточнені частота та структура затримки розвитку плода у ВІЛ-інфікованих вагітних. Встановлено, що на

теперішній час частота затримки розвитку плода у ВІЛ-інфікованих вагітних складає 36,3%, у структурі якої рання займає 40,6%, пізня - 59,4%.

Виділені додаткові фактори ризику виникнення затримки розвитку плода у вагітних жінок з ВІЛ-інфекцією: знижений індекс маси тіла, середній та високий рівень тривоги, підвищений рівень стресових гормонів, недостатність та дефіцит вітаміну Д, зниження рівня магнію, зміни стану системи гемостазу (підвищення рівня РФМК та фібриногену), коінфекції ВІЛ, рецидивуючі зміни вагінальної мікрофлори.

Результати дисертаційної роботи показують, що своєчасне виявлення факторів ризику плацентарної дисфункції та ЗРП у ВІЛ-інфікованих вагітних (середній та високий рівень тривоги, високий рівень кортизолу, недостатність та дефіцит вітаміну Д, зниження рівня магнію в сироватці крові, підвищення рівня РФМК та фібриногену, рецидивуючий вагінальний кандидоз та бактеріальний вагіноз) та вчасно проведена корекція виявлених порушень дозволяє знизити частоту ЗРП у ВІЛ-інфікованих вагітних.

Практичне значення.

Для практичного застосування запропоновано оновлений комплекс факторів ризику затримки розвитку плода у ВІЛ-інфікованих вагітних з включенням визначення рівня тривоги тестуванням за шкалою Бека, визначення рівня кортизолу, вітаміну Д, Mg, змін системи гемостазу, оцінки стану вагінальної мікрофлори.

Для практикуючих лікарів запропонований розроблений алгоритм обстеження вагітних з ВІЛ-інфекцією та комплекс лікувально-профілактичний заходів щодо виникнення затримки розвитку плода у ВІЛ-інфікованих жінок.

Обсяг, структура та оцінка змісту дисертації.

Дисертація складається з вступу, 7 розділів (аналіз сучасного стану проблеми, матеріали та методи дослідження, 4 розділів власних досліджень,

аналізу й узагальнення результатів), висновків та практичних рекомендацій, списку використаних джерел. Матеріал викладений на 215 сторінках, з них 168 основного тексту, ілюстрований 55 таблицями і 75 рисунками. Список використаних джерел включає 181 найменувань, з них 127 кирилицею та 54 латиною, займає 20 сторінок.

Перший розділ присвячений вивченню літературних даних щодо патогенезу, діагностики та профілактики затримки розвитку плода у ВІЛ-інфікованих вагітних, що дозволило виявити автору відсутні ланки патогенезу в даній нозології та визначити задачі дослідження та методи їх вирішення.

В другому розділі описано матеріали і методи дослідження, гіпотеза дослідження, дизайн дослідження та характеристика досліджуваних груп. При виконанні роботи використані сучасні методи досліджень: клінічні, лабораторні, інструментальні, морфологічні, імуногістохімічні, статистичні.

В третьому розділі дисертаційної роботи проведено ретроспективний клініко-анамнестичний аналіз, визначено особливості перебігу вагітності та пологів у ВІЛ-інфікованих жінок з затримкою розвитку плода. Встановлено, що частота затримки розвитку плода у ВІЛ-інфікованих вагітних зустрічається в 6 раз частіше і склала 36,3%, тоді як частота затримки розвитку плода у вагітних без ВІЛ-інфекції 6%. Крім того, за даними медичної документації встановлено, що частота ранньої ЗРП в групі вагітних з ВІЛ-інфекцією склала 40,6%, пізньої ЗРП 59,4%, тоді як в групі без ВІЛ-інфекції - рання ЗРП склала 23,8%, пізня ЗРП 76,2% відповідно.

Четвертий розділ присвячений вивченню клінічної характеристики, особливостям перебігу гестації та пологів у жінок досліджуваних груп, що дозволило виділити додаткові фактори ризику виникнення затримки розвитку плода у ВІЛ-інфікованих вагітних.

В п'ятому розділі проведена макроскопічна, патогістологічна та імуногістохімічна оцінка послідів у ВІЛ-інфікованих жінок з затримкою розвитку плода та виявлені додаткові ознаки плацентарної дисфункції.

В шостому розділі проведено оцінку ефективності запропонованого лікувально-профілактичного комплексу для зниження частоти ЗРП у ВІЛ-інфікованих вагітних. Про ефективність запропонованого лікувально-профілактичного комплексу свідчать наступні результати дослідження: достовірне зниження високого та середнього рівня тривоги, нормалізація рівня магнію, рівня вітаміну Д, зменшення кількості рецидивів бактеріального вагінозу до 17,6% проти 34,4% та вагінального кандидозу до 23,5% проти 43,8% зменшення загальної частоти ЗРП до 17,6% проти 40,5% та зокрема ранньої форми ЗРП до 16,7% проти 38,4%, збільшення маси тіла новонароджених до 2747,5±283,21 г проти 2497,5±264,62 г., зменшення перинатальних ускладнень новонароджених, відсутність перинатальних втрат.

У сьомому розділі проведено аналіз та узагальнення результатів дослідження.

Висновки та практичні рекомендації витікають з отриманих даних дослідження, сформульовані чітко, послідовно і є логічним завершенням наукової роботи.

Матеріали дисертаційного дослідження відображені в 10 роботах, з них 8 статей у рекомендованих наукових фахових виданнях України, 2 - виданнях, що входять до міжнародної наукометричної бази Scopus, 1 стаття одноосібна.

Основні положення дисертаційної роботи представлені на з'їздах, пленумах, конгресах та науково-практичних конференціях з міжнародною участю.

Зауваження та побажання щодо змісту та оформлення дисертаційної роботи. Дана дисертаційна робота є завершеним дисертаційним дослідженням з визначеною метою, завданнями, матеріалами

та методами дослідження. Зауважень принципового характеру немає, але слід зауважити, що в тексті зустрічаються орфографічні, стилістичні та друкарські помилки. Розділи власних досліджень перезавантажені рисунками, що ускладнює сприйняття матеріалу. Але вище зазначені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки дисертації і практичної цінності роботи в цілому.

У порядку дискусії бажано почути відповіді на декілька питань:

1. На Вашу думку, якій на сьогоднішній день соціальний портрет ВІЛ-інфікованої вагітної?
2. В Вашому клінічному дослідженні якій відсоток преєклампсії було у ВІЛ-інфікованих жінок з ЗРП?

Заключення.

Дисертація Онищик Людмили Миколаївни на тему «Оптимізація тактики ведення вагітності у ВІЛ-інфікованих жінок з затримкою розвитку плода» є завершеною самостійною науково-дослідною працею, в якій на основі проведеного комплексу досліджень отримані та оновлені наукові дані щодо частоти та структури затримки розвитку плода у ВІЛ-інфікованих вагітних, виявлені додаткові фактори ризику виникнення ЗРП, визначені основні патогенетично обґрунтовані ланки плацентарної дисфункції, розроблено та запропоновано лікувально-профілактичний комплекс для зниження частоти виникнення затримки розвитку плода у ВІЛ-інфікованих вагітних.

Дисертація за своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, їх практичним та теоретичним значенням, ступенем обґрунтованості та достовірності наукових положень, сформульованих у висновках та практичних рекомендаціях, повнотою викладення матеріалу у наукових статтях та апробації на наукових форумах, повність відповідає вимогам п.10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222

Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»), затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 №167 та вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, та її автор Онищик Людмила Миколаївна повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент:

Професор кафедри акушерства та гінекології №1
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця МОЗ України,
д.мед.н., професор **В.П. Лакатош**